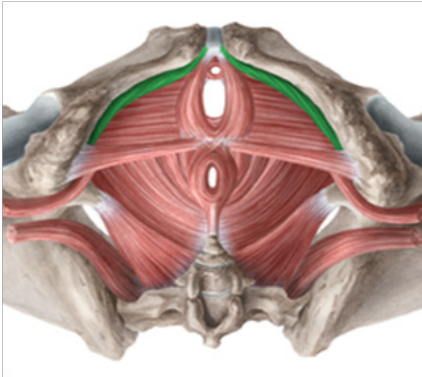

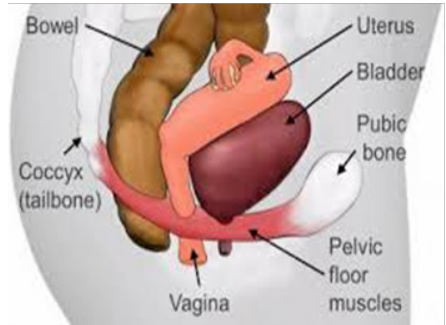
Grindarbotnspjálfun eftir upphengiaðgerð

Grindarbotninn er samsettur úr bandvefsríkum vöðvum sem mynda vöðvaskál í botni mjaðmagrindarinnar og styður undir líffæri í grindarholi þ.e. leg, þvagblöðru og endaparm. Einnig mynda þeir hringvöðvalag sem liggur kringum útgangsopin (þ.e. þvagrás, leggöng og endaparm) og halda þeim lokuðum.

Grindarbotnsvöðvar, séðir neðan frá.

Afstaða grindarhols líffæra í kviðarholi.

Slappir grindarbotnsvöðvar auka líkur á :

- Áreynsluþvagleka, hægða - og /eða loftleka.
- Sigi á grindarholslíffærum þ.e. blöðru -, leg-, og/ eða endaparmssigi.
- Stoðkerfiseinkennum í mjóbaki og/eða mjaðmagrind.
- Minni ánægju í kynlífi.

Hvenær á að byrja að gera grindarbotnsæfingar eftir upphengiaðgerð?

Í lagi er að byrja að gera grindarbotnsæfingar strax eftir aðgerð, EF viðkomandi hefur góða þekkingu á grindarbotnsæfingum.

- Byrja rólega - spenna hringvöðvana sem liggja utan um útgangsopin, að sársaukamörkum.
- Auka síðan spennuna hægt og rólega.

EF EKKI er til staðar þekking á grindarbotnsæfingum, byrja þá hægt og rólega að gera æfingar eftir 4 vikur frá aðgerð.

Hvernig þjálfar þú grindarbotnsvöðvana eftir upphengiaðgerð?

Til að byrja með er best að vera í baklegu – í þeirri stöðu eru nærliggjandi vöðvar slakir og þyngdarkrafturinn óvirkur. Því er auðveldara að finna spennu í grindarbotnsvöðvunum. Þegar þú ert orðin örugg á því hvernig þú átt að virkja þá getur þú farið að gera grindarbotnsæfingar í fleiri stellingum s.s. sitjandi og/eða standandi. Þjálfunaráhrif koma í ljós eftir um 12 vikur frá því að markviss þjálfun hefst – hins vegar verður þú vör við jákvæðan ávinning fyrir.

Mikilvægt er að styrkja vöðvana eftir upphengiaðgerð til að stuðla að betri árangri af aðgerðinni.

Mundu alltaf að anda eðlilega meðan þú gerir grindarbotnsæfingar.

Styrktarþjálfun:

1. Spennu vöðvana í kringum útgangsupin - eins og þú sért að halda í þér.
2. Haltu spennunni í 5 sek. (að lágmarki, til að ná frá fram styrktaráhrifum).
3. Hvíldu síðan alltaf í tvo andadrætti á milli þess sem spennt er.
4. Endurtaktu 5x - lengdu spennutímam hæg og rólega í 10 sek.
5. Reyndu að ná 10-20 spennum (sem taka 10 sek. hver)
6. Gerðu æfingarnar 3x á dag – í minnst 4-6 mánuði.

Úthaldsþjálfun (tvær aðferðir):

1. a) Spennu vöðvana eins hratt og oft og þú getur, þangað til þú finnur að vöðvarnir eru farnir að þreytast. Reyndu samt að ná góðri spennu í vöðvana þó að þú spennir þá hratt.
b) Spennu vöðvana upp í helming af þeim styrk sem þú ræður við og reyndu að halda spennunni, samfellt í 1-2 mínútur.
2. Endurtaka (a eða b) 2-3 x á dag

Þegar styrkur og úthald vöðvanna er orðinn viðunandi - þ.e. þú nærð að stoppa bununa við þvaglát og missir ekki þvag við hnerra eða lyftur - nægir að gera annað hvort styrktar eða úthaldsæfingar 2x yfir daginn.

Hvað þarf að forðast?

Mjög mikilvægt er að forðast allan rembing.

Hafir þú átt í erfiðleikum með að koma frá þér hægðum þarf að koma því í betra horf. Til eru ýmis efni til inntöku sem geta hjálpað til við að mykja hægðir. Fáðu ráðleggingar um það frá hjúkrunarfræðingi fyrir útskrift.

Mundu að bera þig rétt að við átök - eins og til dæmis við að lyfta einhverju þungu. Þá byrjar þú á að spenna grindarbotnsvöðvana og andar frá þér þegar þú tekur á, þannig forðast þú að byggja upp aukinn þrýsting niður í kviðarhol. Mundu einnig að spenna grindarbotninn áður en þú hóstar eða hnerrar.

Hvernig er hægt að meta árangurinn af æfingunum?

- 1 Hægt er að reyna að stoppa bununa við þvaglát – en ekki nota það sem æfingu. Einungis ætti að gera þetta á um þriggja vikna fresti – og bera árangurinn saman við það hvernig gekk síðast. Ef „alltaf“ er verið að stoppa bununa er hættara við tæmingar örðugleikum / þvagfærasykingum.
- 2 Hægt er að setja fingur inn í leggöngin og gera grindarbotnsæfingar á meðan fingurinn er staðsettur þar. Þá á viðkomandi að finna að tekið sé utan um fingurinn og hann færist inn á við. Ef að fingurinn ýtist út er verið að búa til þrýsting niður á við (rembing) og það ber að forðast.
- 3 Þegar þú nærð að framkvæma fleiri og fleiri grindarbotnsæfingar í hverri æfingarlotu og lengja spennutímam, þá ertu á réttri leið.

Hvenær má byrja aftur í líkamsrækt?

Æskilegast er að byrja ekki aftur fyrr en eftir 4 vikur - en þá eiga allir vefir að vera orðnir vel grónir. Það sama gildir um sund, auk þess að úthreinsuninni þarf að vera lokið.

- Andaðu eðlilega á meðan þú gerir grindarbotnsæfingar.
- Forðastu að rembast.
- Reyndu að koma í veg fyrir hægðatregðu, fáðu ráðleggingar hjá hjúkrunarfræðingi
- Ef þú telur þig þurfa tilsögn /aðstoð við grindarbotnsæfingar skaltu leita til sérhæfðs sjúkraþjálfara (t.d. í gegnum þinn kvensjúkdómalækni) eða hafa samband við sjúkraþjálfun á LSH við Hringbraut í síma 543 9300 og fá frekari ráðleggingar.